

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΕΝΙΚΟΣ<<Singularis Numerus		
Nom	Aeneas	Anchises
Gen.	Aeneae	Anchisae
Dat.	Aeneae	Anchisae
Acc.	Aenean/ Aeneam	Anchisen/ Anchisam
Voc.	Aenea	Anchise(-a)
Abl.	Aenea	Anchise(-a)

filius -ii= γιος<<αρσενικό β' κλίσης

Anchises -ae= ο Αγχίσης, ο πατέρας του Αινεία<< αρσ. α' κλ< κύριο όνομα<χωρίς πληθ

{{sum , fui, esse<=είμαι<<ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΡΗΜΑ <<&77 <<δεν διαθέτει σουπίνο και γερούνδιο}}

patria -ae=πατρίδα<<θηλυκό α' κλίσης

Troia -ae= η Τροία<< θηλυκό α' κλίσης< κύριο όνομα <χωρίς πληθυντικό

Graecus -i= ο Έλληνας⁽¹⁾ > Γραικός<<αρσενικό β' κλίσης

oppugno -avi, -atum,-are, 1 (ob+rupno = μάχομαι)= πολιορκώ⁽²⁾ <<<πρβ. re+rupno = μ

expugno-avi, -atum,-are,1 (ex+rupno)= κυριεύω

dolus -i = δόλος<<αρσενικό β' κλίσης

cum (πρόθ. + αφ.)= με<<δηλώνει τη συνοδεία<<cum *Anchisā* (πρβ. μετά + γεν.

ή σύν + δοτ.)

natus -i= γιος<<αρσενικό β' κλίσης

socius -ii = σύντροφος⁽³⁾ πρβ. Σοσιαλισμός<γαλλ. <<αρσενικό β' κλίσης

ad (πρόθ. + αιτ.)= προς(προσέγγιση) // Italia-ae=Ιταλία< θηλυκό α' κλίσης

navigo-avi, -atum,-are,1= πλέω⁽⁴⁾<< ναῦς

sed (σύνδ. αντιθ.)= αλλά

ventus -i= άνεμος⁽⁵⁾ <<πρβ. βεντάλια << ιτ. <<αρσενικό β' κλίσης

pontus -i =θάλασσα⁽⁶⁾ < < πόντος<<αρσενικό β' κλίσης

turbo-avi, -atum,-are , 1= ταραζώ⁽⁷⁾ <<πρβ. turbo (γ' κλίση) δίνη· τουρμπίνα << γαλλ.

Africa-ae=η Αφρική<θηλυκό α' κλίσης< κύριο όνομα <χωρίς πληθυντικό

porto-avi, -atum,-are , 1= (μετα)φέρω, παρασύρω

ibi (επίρρ.)= εκεί

Dido -ōnis = η Διδώ<θηλυκό γ' κλίσης< κύριο όνομα <χωρίς πληθυντικό

ΕΝΙΚΟΣ<<Singularis Numerus	
Nom	Dido
Gen.	Didonis/Didus
Dat.	Didoni/Dido
Acc.	(Didonem)/Dido
Voc.	Dido
Abl.	Didone

regina -ae= βασίλισσα<<θηλυκό α' κλίσης

novus -a -um ≈ νέος<<επίθετο β' κλίσης

fundo-avi, -atum,-are , 1= θεμελιώνω, ιδρύω⁽⁸⁾ << πρβ. φουντάρω << ιτ.

insidiae -arum (πληθ. μόνο)≈ ενέδρα, δόλος, τέχνασμα<<θηλυκό α' κλίσης

renarro-avi, -atum,-are ,1 (re + narro)= αφηγούμαι από την αρχή

amo, -avi, -atum,-are 1 =αγαπώ

denique (επίρρ.)= τέλος

in (πρόθ. + αιτ.)= προς (άφιξη)

exspiro-avi, -atum,-are , 1 (ex + spiro)= πεθαίνω, ξεψυχάω.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ<<<ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ<<<Β' ΚΛΙΣΗ

Όνόματα αρσενικά και θηλυκά σε -us και σε -er (γεν. -i) και ουδέτερα σε -um (γεν. -i)

ΓΕΝΟΣ<<Τα συναντώμενα ονόματα σε -us και σε -er είναι όλα αρσενικά εκτός του figus -i (= σύκο, συκιά) που είναι θηλυκό <<ΜΑΘ.25

Όμοια κλίνεται και το αρσενικό των επίθετων β' κλ.

Όμοια κλίνεται και το αρσενικό των κτητικών αντωνυμιών χωρίς κλητική

ΕΞΑΙΡΕΣΗ το meus

ΑΡΣΕΝΙΚΑ σε -us

ΕΝΙΚΟΣ<<Singularis Numerus				
Nom	dolus -i = δόλος	filius - ii= γιος	pontus - i =θάλασσα	novus= επίθ.β'κλ. =νέος
Gen.	doli			
Dat.	dolo			
Acc.	dolum			
Voc.	dole			
Abl.	dolo			
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ<<Pluralis Numerus				
Nom.	doli			
Gen.	dolorum			
Dat.	dolis			
Acc.	dolos			
Voc.	doli			
Abl.	dolis			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ<<Τα υπερδισύλλαβα ονόματα σε -ius στη γενική του ενικού συναιρούν πολλές φορές το τελικό -ii σε -i. π.χ. filius γεν. filii και fili

Τα κύρια ονόματα σε -ius (γνήσια Λατινικά) το filius και η αντωνυμία meus σχηματίζουν την κλητική σε -i αντί -ie.

π.χ. Ovidius κλητική: Ovidi // meus filius κλητική: mi fili

Η γενική του πληθυντικού στα ονόματα νομισμάτων λήγει σε -um αντί -orum

π. χ. sestertius, γενική πληθυντικού sestertium<<ΜΑΘ. 29

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

A) Ego-tu(-sui) <<προσωπική αντωνυμία <<λειτουργεί ως αυτοπαθητική αντωνυμία <<Η ονομ. προσωπικής αντ. του γ' προσώπου αναπληρώνεται με την ονομαστική μιας από τις δεικτ. ή οριστικές αντ. που κάθε φορά θα είναι η πιο κατάλληλη στο λόγο hic, ille, is <<56 ΓΡΑΜ. ΛΑΤ.

ΕΝΙΚΟΣ <<Singularis Numerus			
	α' πρόσωπο	β' πρόσωπο	γ' πρόσωπο
Nom.	ego	tu	-
Gen.	mei	tui	sui
Dat.	mihi	tibi	sibi
Acc.	me	te	se
Voc.	-----	-----	-----
Abl.	(a) me ¹	(a) te ¹	(a) se ¹
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ <<Pluralis Numerus			
	α' πρόσωπο	β' πρόσωπο	γ' πρόσωπο
Nom.	nos	vos	-
Gen.	nostri, nostrum ²	vestri, vestrum ²	sui
Dat.	nobis	vobis	sibi
Acc.	nos	vos	se
Voc.	-----	-----	-----
Abl.	(a) nobis ¹	(a) vobis ¹	(a) se ¹

¹· Η αφαιρετική απαντά και απλή αλλά και εμπρόθετη, με προθέσεις που εκφέρονται με αυτήν την πτώση.

2. Ο πρώτος τύπος σε -i έχει θέση γενικής κτητικής ή αντικειμενικής και ο δεύτερος τύπος σε -um έχει θέση γενικής διαιρετικής

3. Οι αντωνυμίες δεν διαθέτουν κλητική πτώση, όπως και στην ελληνική, με εξαίρεση τις κτητικές αντωνυμίες α' προσώπου **meus** και **mea** που διαθέτουν κλητική πτώση, μόνο στον ενικό αριθμό

B) ille, illa, illud = εκείνος, εκείνη, εκείνο (σχετική με το γ' πρόσωπο) < Δεικτική αντωνυμία <<58,3 ΓΡΑΜ. ΛΑΤ.

ΕΝΙΚΟΣ <<Singularis Numerus			
	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
Nom.	ille	illa	illud
Gen.	illius	illius	illius
Dat.	illi	illi	illi
Acc.	illum	illam	illud
Voc.	-----	-----	-----
Abl.	illo	illā	illo
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ <<Pluralis Numerus			
	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
Nom.	illi	illae	illa
Gen.	illorum	illarum	illorum
Dat.	illis	illis	illis

Acc.	illos	illas	illa
Voc.	-----	-----	-----
Abl.	illis	illis	illis

Παρατήρηση<<Η ονομαστική πληθυντικού του ουδετέρου, άρα και η αιτιατική, ως τύπος συμπίπτει με την ονομαστική ενικού του θηλυκού γένους.

Γ) Κτητικές αντωνυμίες <<για έναν κτήτορα &57 ΓΡΑΜ.ΛΑΤ.

meus, mea, meum<<δικός, -ή, -ό μου <<α'πρ.

tuus, tua, tuum<<<<δικός, -ή, -ό σου <<β'πρ.

suus, sua, suum<<<<δικός, -ή, -ό του <<γ'πρ.< λειτουργεί ως αυτοπαθητική αντωνυμία

➤ Οι κτητικές αντωνυμίες κλίνονται όπως τα δευτερόκλιτα επίθετα

ΕΝΙΚΟΣ<<Singularis Numerus						
	αρσενικό	θηλυκό	αρσενικό	θηλυκό	αρσενικό	θηλυκό
Nom	Meus	Mea	Tuus	Tua	Suus	Sua
Gen.	mei	meae				
Dat.	meo	meae				
Acc.	meum	meam				
Voc.	mi/ meus	(mea)				
Abl.	meo	meā				
ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ<<Pluralis Numerus						
	αρσενικό	θηλυκό	αρσενικό	θηλυκό	αρσενικό	θηλυκό
Nom.	mei	meae				
Gen.	meorum	mearum				
Dat.	meis	meis				
Acc.	meos	meas				
Voc.	-----	-----				
Abl.	meis	meis				

Οι μοναδικές αντωνυμίες που διαθέτουν κλητική πτώση είναι η meus και mea, μόνο στον ενικό αριθμό, όπως η οὔτος, αὕτη της αρχαίας ελληνικής.

Η meus σχηματίζει κλητική mi οπότε και το όνομα που συνοδεύει την αντωνυμία τίθεται σε κλητική

π.χ. mi pater-12 (πατέρα μου) ή meus οπότε και το όνομα που συνοδεύει την αντωνυμία τίθεται σε ονομαστική

π.χ. meus oculus(μάτι μου).

Η mea σχηματίζει κλητική (mea) π.χ. mea Tertia-12 (Τέρτιά μου).

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Με βάση το εισαγωγικό σημείωμα του μαθήματος και το λατινικό κείμενο χαρακτηρίστε με την ένδειξη σωστό (Σ) ή λάθος (Λ) κάθε μια από τις ακόλουθες προτάσεις και διορθώστε τις λανθασμένες.

i. **Ο Βιργίλιος (70-19 π.Χ.), ο μεγαλύτερος Ρωμαίος επικός ποιητής, αφηγείται στην «Ιλιάδα» του με πολλή ευαισθησία την ιστορία της Διδώς και του Αινεία.**

ii. **Ο κεντρικός ήρωας του έπους του Βιργιλίου είναι η Διδώ.**

iii. **Η πατρίδα του Αινεία είναι η Ιταλία.**

iv. **Ο Αινείας και η Διδώ έχουν κοινή πορεία έως το τέλος της ζωή τους.**

i....., ii....., iii....., iv.....

B. Με ποιες λατινικές λέξεις του κειμένου συνδέονται ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις:

1.		i.	ναῦς
2.		ii.	βεντάλια
3.		iii.	φουντάρω
4.		iv.	πόντος
5.		v.	Γραικός

Βλ.<<Π.Σ.Δ.<<e-class